

Spædbarnsterapi

Forfatter: Inger Thormann
og Inger Poulsen
Forlag: Hans Reitzels Forlag
Omfang: 202 sider

Vi adoptivforældre har ofte fået overdraget vores børn på en barsk og brutal måde, set ud fra barnets synsvinkel. Selv vil jeg aldrig glemme, hvordan vi modtog vores ældste datter, som nu snart er 15 år. Hun fik fra det ene sekund til det næste to vildt fremmede mennesker, hun aldrig før havde set eller mødt – som forældre. Vores overdragelse er desværre ikke enestående. Adoptivbørn bliver ofte overdraget til deres nye forældre på umenneskelige måder. Og for de fleste adoptivbørns vedkommende er det ikke første gang, at de udsættes for en barsk oplevelse. Først er der afskeden eller adskillelsen fra de biologiske forældre, så ankomsten til børnehjem eller plejefamilie, livet på børnehjemmet er heller ingen dans på roser, og derudover kan der evt. have været tale om sygdom eller indlæggelse på hospital, inden barnets bortadopteret og endelig transporteres til en anden verdensdel. Så i løbet af barnets tidlige liv kan adopterede børn have oplevet indtil flere smertefulde ting, ting der kan have været dybt traumatiske. På græsk betyder traume „et sår“.

Kan et lille barn hjælpes med at bearbejde tidlige traumatiske oplevelser? Inger Thormann og Inger Poulsen har begge praktiseret spædbarnsterapi på hhv. Skodsborg Observations- og Behandlingshjem og i Horsens Familiehus, og de er ikke i tvivl om, at spædbarnsterapi vil kunne hjælpe mange børn med tidlige traumer/chok, heriblandt adoptivbørn, der er i risikogrupper for at have haft traumatiske oplevelser, før de bortadopteret.

Bogen beskriver spædbarnsterapi som er en behandlingsmetode rettet mod tidlige traumer, for de yngste børn før sproget er udviklet i alderen 0-3 år, men metoden har siden hen vist sig også at kunne anvendes til større børn, unge og voksne, der har oplevet traumer i den førsproglige periode af deres liv. Metoden har også vist sig egnet til børn til adoption eller allerede adopterede børn. Grundlæggeren af spædbarnsterapien Françoise Dolto, en fransk børnelæge og psykoanalytiker og hendes elev Caroline Eliacheff ønskede at sætte ord på det traumatiserede barns oplevelser/smerte ud fra antagelsen, at det usagte binder energi

,og at kroppen husker alt. Det har længe været kendt, at man kan hjælpe voksne, unge og ældre børn med krisebehandling, men det nye er, at det spæde eller lille barn også kan have gavn af kriseterapi, før det selv kan tale. De (Dolto og Eliacheff) mente endvidere, at et traume ofte vil sætte sig som et fysisk symptom i kroppen hos det lille barn, som fx vejrtrækningsproblemer, infektioner, opkastninger eller diarré, som kan have en symbolsk betydning.

Nogle vil sikkert mene, at små børn ikke kan traumatiseres, da de ikke kan huske, hvad de har oplevet de første mange måneder af deres liv, hvorfor det er omsonst at tale om spædbarnsterapi – ikke mindst fordi, spædbørn ikke forstår, hvad man siger til dem. Det var også min første reaktion. Hertil må jeg blot sige, at bogens forfatter, som siden 1998 har anvendt metoden, fremlægger deres 15 års erfaringer med spædbarnsterapi på en meget overbevisende måde. Herudover henviser de til nyere forskning indenfor området, som støtter deres konklusioner.

Inger Thormann og Inger Poulsens spædbarnsterapi indeholder tre trin: Identifikation, historie og håb. For at give en idé om, hvordan spædbarnsterapi rent faktisk praktiseres, citerer jeg (i kursiv) et eksempel i bogen om Maria på halvandet år:

- 1. Identifikation:** *Goddag Maria, mit navn er Inger Thormann. Mit arbejde er at tale med børn. Stedet her hedder Skodsborg, og er et hjem for børn, et børnehjem, og du skal bo her et stykke tid. Det har myndighederne bestemt.*
- 2. Historie:** *Vi ved, at du i dag har sagt farvel til din mor og far, som du har boet hos i tre måneder, og hvor du troede, at du skulle blive. Men det er besluttet, at sådan skal det ikke være (en adoption ophæves). Vi ved, at du blev hentet af disse mennesker, som var fremmede for dig (embedsmænd fra et andet nordisk land). Vi ved at du har det svært, og at du må undre dig over det, der er sket. Det er altid svært at blive adskilt fra mennesker, man holder*

af. Du har mistet mange gange, og du er alene. Vi vil hjælpe dig så godt vi kan. Vi vil hjælpe dig med at huske, hvad der er sket i dit liv. Det er godt, at du har din bamse, og det er godt, at vi har billederne. De vil hjælpe dig med at huske, hvad der er sket i dit liv.

- 3. Håb:** Senere i terapien blev der sagt, at der venter en far og mor på hende.

Terapiens indhold bevægede sig under hele hendes (Marias) anbringelse på Skodsborg omkring de samme temaer: hendes historie og de mange adskillelser fra omsorgsgivere, der måske fik hende til at tvivle på, om der mon var en mor og far, der ventede på hende. Men det var der, og det kunne vi forsikre hende om.

Det er hjerteskerende læsning, men man har en tydelig fornemmelse af, at det er Marias redning, at hun havnede på Skodsborg, hvor hendes historie ikke blev fortiet men italesat. Maria var i terapi hver anden dag, indtil hun var klar til at blive adopteret (igen). Siden 1998 har alle børn, der er anbragt, bortadopteret eller kommet i familiepleje fra Skodsborg Observations- og Behandlingshjem, modtaget spædbarnsterapi.

I Familiehuset i Horsens behandles familier med børn mellem 0 og 2 år, der er i risiko for at få fjernet barnet. Før 1998 behandlede man udelukkende forældrene, i den tro, at hvis forældrene fik det godt, ville det

også gavne barnet. Men nogle børn var så traumatiserede, at hjælp til forældrene, ikke var nok. Så siden 1998 har Familiehuset i Horsens også praktiseret spædbarnsterapi, som har vist sig at være gavnlig for hele familien, da et traumatiseret barns problemer, påvirker alle medlemmer i familien. Og Familiehuset har observeret, at jo tidligere der gives terapi til barnet, jo hurtigere kommer barnet videre.

Hvornår vil det være relevant at udføre spædbarnsterapi på adopterede børn? Hvis man som adoptivforældre kendte til metoden, kunne man allerede, når man modtager sit barn fortælle barnet, hvad der sker her og nu, når man kommer hjem, kunne man fortsætte fortællingen med en terapeut, og når barnet senere skal starte i vuggestue eller børnehave, ville det igen være

relevant at tale med barnet og forberede det på den forestående ændring i barnets liv. Kan man selv gøre det eller skal det udføres af en terapeut? I bogen anbefales at spædbarnsterapi udføres af en terapeut og ikke af omsorgsgiveren, men på Skodsborg kunne pædagogerne være co-terapeuter og gentage det, som terapeuten tidligere havde sagt til barnet.

Hvorfor er traumebehandling vigtig? Først og fremmest fordi børn såvel som voksne, der har været udsat for en traumatisk oplevelse ikke har det godt, før det er ude af kroppen igen. Ved traumer opstået i forbindelse med krig, trafikuheld og lignende, er der tilbud om behandling hos psykologer, der er uddannet i traumebehandling – i erkendelse af, at jo hurtigere traumet behandles, jo hurtigere er

den pågældende person på benene igen. Traumer, der ikke behandles, har endvidere vist sig, at kunne føre til PTSD (post traumatisk stress syndrom, tidligere kaldet granatchok), angst og depression.

Bogen kan varmt anbefales. Jeg har nærlæst den med største interesse, og den kunne sagtens indgå som pensum i de adoptionsforberedende kurser. Det er en tankevækkende hjertevarm bog, hvor man kan mærke, at børns ve og vel er i højsædet hos både Inger Thormann og Inger Poulsen. ■

P.S. fra redaktionen: Ligeledes findes bogen 'Krop og skrig' af psykoanalytiker Caroline Eliacheff, som omtales i denne boganmeldelse.

BOGANMELDELSE af Lisbet Mogensen

Sådan holder du hovedet koldt

– en guide til dig der venter på barn

Forfatter: Liselotte Vejborg
Forlag: Eget Forlag
Pris: 247 kr.
Mail: mail@liselottevejborg.dk
Hjemmeside: www.mensduventer.dk

Bogen er tænkt som en håndbog – „en guide til dig, der venter på barn“, som forfatteren Liselotte Vejborg beskriver det. Med titlen indikerer hun, at man skal lære ikke at lade sig rive med af sine følelser, og man skal have nogle redskaber til at håndtere dette.

Liselotte Vejborg er ikke psykolog, men beskriver sig selv som en „strukturel og hun brænder for at inspirere kvinder til at tage ansvar for deres liv og hverdagsglæde og vise dem de mange genveje, der dukker op, når der bliver sat lidt struktur på tingene“.

Det er en meget personlig bog, hvor „jeg/mig“ er en gennemgående figur, der henvender sig til „dig“. Liselotte Vejborg fortæller om sine personlige oplevelser omkring ventetider, fertilitetsbehandling, adoption, stress, bekymringer og mange andre følelser, der dukker op undervejs i en ventetid på at adoptere.

Bogen hører under kategorien selvhjælpsbog, hvor beskrivelsen af Liselotte Vejborgs egne oplevelser for en udenforstående, opleves som en beskrivelse af hendes egen terapeutiske proces. Som i alle selvhjælpsbøger handler det for læseren om at tage sagen i egen hånd, være herre over sit eget liv, og Liselotte Vejborg bruger sig selv som eksempel, krydret med korte cases fra andre kvinders liv og oplevelser til at perspektivere de enkelte forløb.

Biografier og selvhjælpsbøger er vældig populære i disse årtier. Nu handler denne bog om personlige venteprocesser, men bogen kunne ligeså godt have handlet om et hvilket som helst andet traumatisk emne, et dødsfald eller en skilsmisse. Liselotte Vejborg forsøger at give nogle redskaber til at håndtere problemerne.

Bogen henvender sig til en særlig sensibel gruppe, primært kvinder, der har svært ved at håndtere usikkerhed. ■

